Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/23/141269

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Informatienota Deelplan Rijk van Nijmegen opvang vluchtelingen, ontheemden en huisvesting statushoud

Datum: 10 oktober 2023

Kernboodschap

De gemeenten in het Rijk van Nijmegen, waaronder de gemeente Druten, willen een aanbod bieden voor de realisatie van voldoende opvang plekken voor asielzoekers, waaronder alleenstaande minderjarige vreemdelingen (Amv'ers), voor de realisatie van permanente opvang voor statushouders en voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Het aanbod is opgenomen in het deelplan Rijk van Nijmegen (zie bijlage) en daarin wordt ook aangegeven wat daarbij nodig is om dit aanbod te kunnen realiseren. De gemeenten pleiten ervoor om de opgaven en taakstellingen op het niveau van het Rijk van Nijmegen vast te leggen en op te pakken en doen voorstellen om in ieder geval op subregionaal niveau meer af te stemmen en samen te werken.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)

Toelichting

De opvang van asielzoekers, de opvang van ontheemden uit Oekraïne, de duurzame huisvesting van statushouders én de integratie van nieuwkomers in onze samenleving zijn grote opgaven. Deze opgaven vragen veel van de gemeenten: ruimte voor opvangplekken, capaciteit om deze te exploiteren en investeren in draagvlak en draagkracht.

Wij bieden u ter informatie het Deelplan Rijk van Nijmegen aan. In dit deelplan geven de gemeenten in het Rijk van Nijmegen aan hoe zij gezamenlijk de opgaven opvang asielzoekers en ontheemden uit Oekraïne en de taakstelling huisvesting statushouders willen realiseren en wat wij daarvoor nodig hebben. Het deelplan Rijk van Nijmegen is onderdeel van het zogeheten Gelders plan, waarin alle Gelderse gemeenten op subregionaal niveau aangeven hoe zij deze opgaven en taakstellingen realiseren.

Hieronder geven wij de context aan van dit deelplan en zetten wij uiteen waarom er een subregionaal plan is opgesteld en wat het inhoudt. In de bijlage geven wij aan het aanbod van het Rijk van Nijmegen is en wat wij daarvoor nodig hebben. In de bijlage bij deze brief is een samenvatting van het aanbod en de randvoorwaarden waaronder wij dit aanbod kunnen en willen realiseren en een samenvatting van het aandeel opvang en huisvesting van de gemeente Druten aan het deelplan Rijk van Nijmegen.

<u>Spreidingswet</u>

Om tot een evenwichtiger en eerlijker verdeling van asielzoekers over alle gemeenten te komen, heeft het kabinet het wetsontwerp 'gemeentelijke taak mogelijk maken

asielopvangvoorzieningen', beter bekend als 'spreidingswet' ingediend. Kern van de wet is dat alle gemeenten taakstellingen krijgen voor de opvang van asielzoekers zodat de druk verdeeld wordt. De gemeenten hebben al taakstellingen voor de huisvesting van statushouders om ruimte te creëren in de AZC's.
De Tweede Kamer heeft dit voorstel op 26 en 27 september jongsleden behandeld. Een meerderheid heeft voor het geamendeerde wetsvoorstel gestemd. Hoe de stemming in de Eerste Kamer uitvalt, is nog niet bekend.

Los van de formele vaststelling van de Spreidingswet zijn veel gemeenten in Nederland, al of niet in samenwerkingsverband, aan de slag met het realiseren van de opgaven opvang asielzoekers en ontheemden uit Oekraïne en de huisvesting van statushouders.

Subregionale aanpak

Iedere gemeente heeft een eigen opgaven en taakstellingen in het realiseren van opvangplekken. Om de puzzel beter te kunnen leggen wordt er vaak voor gekozen om afstemming te zoeken met andere gemeenten, bijvoorbeeld op het niveau van al bestaande regionale samenwerkingsverbanden zoals veiligheidsregio's. In de provincie Gelderland is ervoor gekozen om de afstemming van die gemeentelijk taakstellingen en opgaven in subregionaal verband te organiseren. Het Rijk van Nijmegen is één van de zeven subregio's [1] in Gelderland.

De subregionale overleggen hebben als taak:
- het maken van concrete afspraken over de aantallen te realiseren opvangplekken voor asielzoekers, waaronder Amv'ers;
- de opvang van ontheemden uit Oekraïne;
- de permanente huisvesting van statushouders per gemeente, waarbij 'uitruilafspraken' tussen de gemeenten mogelijk zijn. Bij uitruil bedoelen we het uitruilen van statushouders die beter passen bij de beschikbare woningen. Hierbij te denken aan huizen voor grote gezinnen of kleine appartementen.

Subregio Rijk van Nijmegen

Voor het realiseren van de bovengenoemde subregionale taken werken de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen en Wijchen samen in de subregio Rijk van Nijmegen. Dat gebeurt op bestuurlijk en ambtelijk niveau. Gemeenten zijn vertegenwoordigd door hun burgemeester en een wethouder en voorzitter van het bestuurlijk overleg is de burgemeester van Nijmegen. Zijn vervanger is de burgemeester van Wijchen. Het ambtelijk opdrachtgeverschap berust bij de gemeentesecretarissen van Nijmegen en Druten.

Provinciale Regie Tafel Asiel & Migratie (PRT)

De voorzitters van de subregio's komen samen aan de Provinciale Regie Tafel Asiel & Migratie (PRT). Deze PRT zorgt voor:
- totstandkoming van regionaal transitieplannen over de overdracht van (crisis)noodopvanglocaties van de veiligheidsregio's naar het COA. In het Rijk van Nijmegen geldt dit niet, omdat de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) geen (crisis)noodopvanglocaties heeft beheerd;
- regievoering t.a.v. de taakstellingen asielopvang en huisvesting statushouders;
- waar nodig, vertalen van de provinciale opgaven naar regionale/ gemeentelijke opgaven;
- monitoring van de realisatie van de regionale/gemeentelijke opgaven;

[1] In alfabetische volgorde: Achterhoek, Food Valley, Noord-Veluwe, Regio Arnhem, Rivierenland, Rijk van Nijmegen, Stedendriehoek

- bespreking van knelpunten t.a.v. de realisatie van de opgaven;
- bespreking van verdeling van de provinciale financiële uitkeringen.

De PRT wordt voorgezeten door de commissaris van de Koning (cvdK) in diens hoedanigheid van rijksheer [2]. Namens het Rijk van Nijmegen neemt de voorzitter van het subregionaal overleg, de burgemeester van Nijmegen, deel aan de PRT.

Planning

Eind 2023 brengt de cvdK (als rijksheer) verslag uit van zijn bevindingen en biedt het zogeheten Gelderse plan aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid aan. Voordat dit kan, moet afstemming plaatsvinden aan de PRT en voorafgaand daaraan, in de subregio's en de deelnemende gemeenten.

Deelplan Rijk van Nijmegen

Het deelplan Rijk van Nijmegen is een integraal plan. Wij doen hierin een aanbod en geven daarbij ook aan wat wij nodig hebben om dit aanbod te kunnen realiseren. We pleiten ervoor om de opgaven en taakstellingen op het niveau van het Rijk van Nijmegen vast te leggen en op te pakken en doen voorstellen om in ieder geval op subregionaal niveau meer af te stemmen en samen te werken.

Wij kunnen deze doelstellingen alleen realiseren als wij hiervoor voldoende ondersteuning en middelen vanuit de PRT en rijk ontvangen. Ook vragen wij maatwerk in de toepassing van geldende wet- en regelgeving, meer specifiek als het betreft het realiseren van opvanglocaties. Ook vragen wij voldoende capaciteit bij het COA om asielzoekers en gemeenten te ondersteunen.

Financiën

Uitgangspunt is dat de bekostiging en financiering van benodigde investeringen ten behoeve van de opvang van asielzoekers en ontheemden minimaal kostendekkend geschiedt door het rijk. Daaronder zijn begrepen eventuele extra kosten voor onderwijs, zorg en veiligheid (toezicht en beveiliging). Per onderdeel zullen daarover bij de realisatie afspraken gemaakt moeten worden met het COA en het ministerie van Justitie & Veiligheid.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.

Bijlage

- Deelplan Rijk van Nijmegen

[2] Naast zijn/haar taken als voorzitter van beide Staten is de commissaris van de Koning ook vertegenwoordiger van de regering in zijn/haar provincie, de rijksheer. Een van de taken die daarbij hoort, is toezicht houden op de manier waarop gemeenten hun werk doen.